

NHẬP MÔN MẬT MÃ HỌC

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 1

NỘI DUNG

01. TỔNG QUAN VỀ MẬT MÃ HỌC

Tổng quan về mật mã học

02. CÁC HỆ MẬT KHÓA BÍ MẬT

Các hệ mật khóa bí mật

03. CÁC HỆ MẬT KHÓA CÔNG KHAI

Các hệ mật khóa công khai

04. HÀM BẮM, XÁC THỰC VÀ CHỮ KÍ SỐ

Hàm băm, toàn vẹn và chữ ký số

05. VẤN ĐỀ PHÂN PHỐI & THỎA THUẬN KHÓA

Vấn đề phân phối & thỏa thuận khóa

16 August 2021 | Page 2

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

CHƯƠNG 05

VẤN PHÂN PHỐI KHÓA & THỎA THUẬN KHÓA

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 3

VẤN ĐỀ PHÂN PHỐI VÀ THỎA THUẬN KHÓA

✓ Quản trị khóa trong các mạng truyền tin

✓ Sơ đồ phân phối khóa Blom

✓ Giao thức trao đổi khóa Diffie - Hellman

✓ Hệ phân phối khóa Kerberos

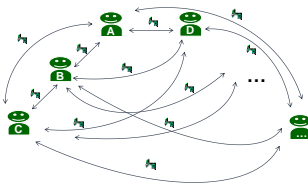
Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 4

Quản trị khóa trong các mạng truyền tin

Sơ đồ phân phối khóa bí mật với mạng gồm n người dùng

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 5

Quản trị khóa trong các mạng truyền tin

- ❖ **Hệ mật khóa bí mật:** đòi hỏi kênh bí mật để chuyển khóa hoặc trao đổi khóa giữa các đối tác
- ❖ **Hệ mật khóa công khai (KCK):** về nguyên tắc hệ mật KCK không cần có những kênh bí mật như vậy. Tuy nhiên, trên thực tế để đảm bảo cho các hoạt động thông tin thực sự an toàn, không phải bất cứ thông tin nào về các KCK của một hệ mật mã, của một thuật toán kiểm thử chữ ký, của một giao thức xác nhận thông báo hay xác nhận danh tính, vv.. cũng phát công khai một cách tràn lan trên mạng công cộng, chỉ những ai cần biết thì mới nên biết mà thôi.
- ❖ Do đó, cần có những giao thức thực hiện việc trao đổi khóa giữa những đối tác thực sự có nhu cầu trao đổi thông tin với nhau, kể cả trao đổi khóa công khai

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 6

Quản trị khóa trong các mạng truyền tin

- ❖ Việc trao đổi khóa giữa các chủ thể trong một cộng đồng nào đó có thể:
  - Được thiết lập một cách tự do giữa bất cứ hai người nào khi có nhu cầu trao đổi thông tin
  - Được thiết lập một cách tương đối lâu dài trong một thời hạn nào đó trong cả cộng đồng với sự điều phối của một cơ quan được ủy thác (TA – Trusted Authority)

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 7

VẤN ĐỀ PHÂN PHỐI VÀ THỎA THUẬN KHÓA

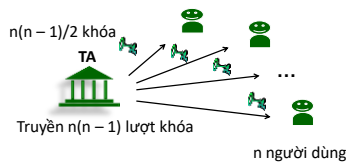
- ✔ Quản trị khóa trong các mạng truyền tin
- ✔ Sơ đồ phân phối khóa Blom
- ✔ Giao thức trao đổi khóa Diffie - Hellman
- ✔ Hệ phân phối khóa Kerberos

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 8

Sơ đồ phân phối khóa Blom

- ❖ Sơ đồ phân phối khóa với mạng gồm n người dùng

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 9

Sơ đồ phân phối khóa Blom

- Chọn số nguyên tố $p \geq n$
- Chọn cho mỗi người dùng A một số $r_A \in \mathbb{Z}_p$. (p, r_A) được công khai
- Chọn ngẫu nhiên $a, b, c \in \mathbb{Z}_p$, và lập đa thức

$$f(x, y) = a + b(x + y) + cxy \mod p$$
- Với mỗi người dùng A. TA tính:

$$g_A(x) = f(x, r_A) = a + b_A x \mod p$$
 Trong đó: $a_A = a + br_A \mod p$, $b_A = b + cr_A \mod p$
- TA chuyển bí mật cặp số (a_A, b_A) cho A
- Như vậy, A biết $g_A(x) = a_A + b_A x \mod p$

Với sơ đồ Blom TA chỉ phải truyền n lượt cặp số (a_A, b_A) thay vì $n(n-1)$ lượt khóa

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

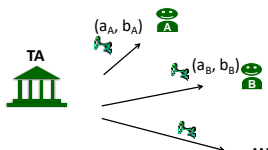
16 August 2021 | Page 10

Sơ đồ phân phối khóa Blom

- ❖ Khóa chung $K_{A,B}$:

$$K_{A,B} = g_A(r_B) = g_B(r_A) = f(r_A, r_B)$$

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 11

Sơ đồ phân phối khóa Blom

- ❖ Nhận xét:

- Theo sơ đồ phân phối Blom, TA phân phối cho mỗi người dùng một phần bí mật của khóa, hai người dùng bất kỳ phối hợp phần bí mật của riêng mình với phần công khai của người kia để cùng tạo nên khóa bí mật dùng chung cho hai người.
- Độ an toàn?

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 12

Sơ đồ phân phối khóa Blom

- ❖ **Sơ đồ Blom là an toàn theo nghĩa sau:**
  - Bất kỳ một người thứ ba C nào (kể cả C là một người tham gia trong mạng) có thể phát hiện được khóa bí mật riêng của A và B.
  - Chứng minh?
- ❖ **Nếu có hai người tham gia C, D khác A, B liên minh với nhau để phát hiện $K_{A,B}$ thì lại rất dễ dàng**
  - Chứng minh?

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 13

Sơ đồ phân phối khóa Blom

- ❖ **Sơ đồ Blom tổng quát:** trong đó mọi khóa chung $K_{A,B}$ của A, B là bí mật hoàn toàn đối với bất kỳ liên minh nào gồm k người ngoài A và B, nhưng không còn là bí mật đối với mọi liên minh gồm k + 1 người tham gia trong mạng.
  - Muốn vậy, ta thay đa thức:

$$f(x, y) = a + b(x + y) + cxy \bmod p$$
 a, b, c $\in \mathbb{Z}_p$ bằng một đa thức đối xứng bậc 2k sau:

$$f(x, y) = \sum_{i=0}^k \sum_{j=0}^k a_{ij} x^i y^j \bmod p$$
 Trong đó, $a_{ij} \in \mathbb{Z}_p$, $0 \leq i, j \leq k$, $a_{ij} = a_{ji} \forall i, j$

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 14

VẤN ĐỀ PHÂN PHỐI VÀ THỎA THUẬN KHÓA

- ✔ Quản trị khóa trong các mạng truyền tin
- ✔ Sơ đồ phân phối khóa Blom
- ✔ Giao thức trao đổi khóa Diffie - Hellman
- ✔ Hệ phân phối khóa Kerberos

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 15

Giao thức trao đổi khóa Diffie - Hellman

- ❖ Giả sử A và B muốn liên lạc sử dụng hệ mật khóa bí mật. Để thỏa thuận mật khóa K chung cho cả hai bên qua một kênh không an toàn mà không ai khác có thể biết được, A và B có thể dùng thủ tục thỏa thuận khóa Diffie - Hellman

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 16

Giao thức trao đổi khóa Diffie - Hellman

Chọn trước số nguyên tố p thích hợp và phân tử sinh α của $\mathbb{Z}_p^*$ ($2 \leq \alpha \leq p - 2$).
Công khai giá trị p và α

A chọn số nguyên bí mật x: $1 \leq x \leq p - 2$
và gửi B thông báo $\beta_A = \alpha^x \bmod p$
B chọn số nguyên bí mật y: $1 \leq y \leq p - 2$
và gửi A thông báo $\beta_B = \alpha^y \bmod p$

B thu được β_A và tính khóa chung k: $k = (\beta_A)^y = (\alpha^x)^y \bmod p$
A thu được β_B và tính khóa chung k: $k = (\beta_B)^x = (\alpha^y)^x \bmod p$

- ❖ Thủ tục thỏa thuận khóa Diffie – Hellman giữa người A và người B

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 17

Giao thức trao đổi khóa Diffie - Hellman

- ❖ **Ví dụ:**
  - Giả sử A và B chọn p = 11 và $\alpha = 2$
  - Giả sử A chọn giá trị ngẫu nhiên x = 4 và gửi cho B giá trị $2^4 \bmod 11 = 5$.
  - Giả sử B chọn giá trị ngẫu nhiên y = 7 và gửi cho A giá trị $2^7 \bmod 11 = 7$.
  - B nhận được 5 và tính khóa chung k = $5^7 \bmod 11 = 3$
  - A nhận được 7 và tính khóa chung k = $7^4 \bmod 11 = 3$

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 18

- 16 August 2021 / Page 15

- 16 August 2021 / Page 20

- 16 August 2021 / Page 21

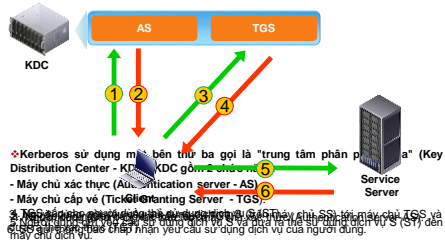
- 16 August 2021 / Page 23

- 16 August 2021 / Page 24

Hệ phân phối khóa Kerberos

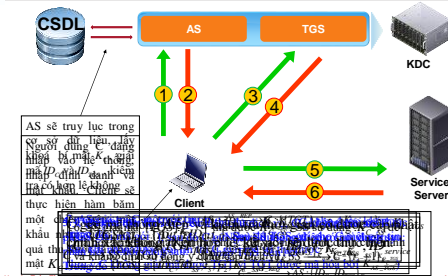

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 25

Hệ phân phối khóa Kerberos

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 26

Hệ phân phối khóa Kerberos

- ❖ **Tồn tại một điểm yếu:** Nếu máy chủ trung tâm ngừng hoạt động thì mọi hoạt động sẽ ngừng lại. Điểm yếu này có thể được hạn chế bằng cách sử dụng nhiều máy chủ Kerberos.
- ❖ **Giao thức đòi hỏi đồng hồ** của tất cả những máy tính liên quan phải được đồng bộ. Nếu không đảm bảo điều này, cơ chế xác thực giữa trên thời hạn sử dụng sẽ không hoạt động. Thiết lập mặc định đòi hỏi các đồng hồ không được sai lệch quá 10 phút. Cơ chế thay đổi mật khẩu không được tiêu chuẩn hóa.

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 27

CẢM ƠN.

Bộ môn Khoa Học An Toàn Thông Tin – Khoa An Toàn Thông Tin

16 August 2021 | Page 28

HỌC VIỆN KỸ THUẬT MẬT MÀ
ACADEMY OF CRYPTOGRAPHY TECHNIQUES

